

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 240 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 120 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 60 „		
Un număr . . . . . 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei.		

Jubileul

D-lui Dr Cornel Corneanu.

Haină de zi mare îmbracă astăzi Caransebeșul, bucuria inundă sufletul fiilor săi și gândul le purifică și inima li-o înalță în sferile curăției, căci se cinstește vrednicia unuia din ei.

Popor de vecinică strajă, de sărăcie râvnită și bogăție uitată, popor primenitor de vlagă și trăinicie românească, poporul acesta îngrădește în aparențe dure giulgiurile celor mai de preț și gingașe comori sufletești...

Cu un braț răzimat pe armă iar cu altul ducând carul destinelor patriei — ca odinioară în mitologiile antice — războinici și contemplativi deodată, dârji dar plini de sevă au crescut vlăstarii lui, unul și unul.

Așa s'a ridicat de-acum jumătate veac trunchiul robust dela împletitura șesului timișan cu versantul dinspre Soare-răsare al Semenicolui, din Apadia, pitorescul sat al isoarelor Pogăniciului, Dr Cornel Corneanu.

Odraslă din aleasă familie de preoți, s'a dedicat slujirii de Dumnezeu. Stropit cu isopul iubirii de lege și neam, nu l-au tentat dregătorii lumești, spre cari îl puteau ajuta întinsele averi ale binechivernisitorilor săi părinți.

A învățat carte în Caransebeș, Logoj și Brașov, știința teologică în Cernăuți, Lipsca și Berlin. Doctoratul îl ia la Facultatea teologică a Universității din Cernăuți.

La 1908 intră în serviciul diecezei ca secretar konzistorial, devenind prețios ajutor Episcopului de mai târziu Dr Miron Cristea, astăzi Patriarh. Cu discernământul său neîntrecut și cu al său simț de orientare și pătrundere, episcopul se înconjură cu o aleasă gardă de

tineri, pe cari îi știe ajuta și stimula. Între ei era secretarul Dr Cornel Corneanu.

În 1915 se hirotonește celib-diacon, curând este distins cu brâu roșu și avansat proto-diacon. Tot timpul războiului aduce mari servicii episcopului și diecezei sale, ba împlinește și funcția de profesor de religie și limba română la liceul unguresc, de drept bisericesc și omiletică la Institutul teologic.

În 1920 este ales și întărit referent asesor ordinar în senatul strâns bisericesc al Consistorului diecezan. Între Septembrie 1917 și Octombrie 1919 conduce, în calitate de redactor responsabil, Foaia noastră diecezană.

Din viața bisericească trece în vâlmășagul vieții naționale care prin lărgirea hotarelor țării ia un ritm pronunțat și atrage în preocupările ei toate sufletele aprige și militante.

Spiritul combativ al sărbătoritului de astăzi, călit în focul iubirii de neam, pe care-l alimentează biserica, iese la iveală pe toate culmile de manifestare națională din epocalele zile dela lînea marelui războiu. Alături cu marele și nemuritorul Ștefan Jianu conduce pașii noștri spre izbăvirea sigură și definitivă; mantia episcopului nu putea adăposti toate vrerile și acțiunile românești, acolo s'a întrepus spiritul acestor tribuni, cari știau prețui menirea dată lor de Providență...

Astăzi, desfășurându-se steagul mântuitor de suflete al „Frăției ortodoxe române”, Dr Cornel Corneanu, copleșit de cea mai sfântă dintre chemări, bătătoarește iarăș — în fruntea ei — căile propovăduirii lui Dumnezeu...

Iată pentruce, în fața acestor virtuți — trezite și încurajate de biserica strămoșilor noștri — aducem înaintea altarului Domnului, mângăietoare rugăciune pentru viața robului său.

Ceremonia învestiturii

P. S. S. Episcopului nostru Dr Vasile Lazarescu și a P. S. S. Episcopului Nifon Criveanu al Hușilor care a avut loc Vineri în 9 Martie 1934.

Urmând uzului practicat din cele mai îndepărtate vremi, învestitura P. S. Episcopi a urmat după un program solemn și precis executat.

La ora 11:45 din zi dela sfânta Patriarhie a pornit un cortegiu compus din: Prefectul Poliției Capitalei, Protoiereul Capitalei, două plutoane de cavalerie după cari a urmat trăsura regală cu Înalt Prea Sfințitul Patriarh Dr Miron Cristea împreună cu Prea Sfințitul Vasile al Caransebeșului.

În a doua trăsură regală a urmat Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Pimen al Moldovei cu Prea Sfințitul Nifon al Hușilor.

Trăsura a treia regală a transportat pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Areealului și Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Gurie al Basarabiei, după care au urmat două plutoane de cavalerie.

Trăsurile regale cu noii aleși sunt escortate de câte doi maiori.

După plutoanele de cavalerie au urmat mașinile Miniștrilor, senatorilor și deputaților și altor dignitari.

La intrarea cortegiului în curtea Palatului regal, precum și la plecare garda a dat onorul iar muzica a intonat „Pentru rugăciune“.

În palatul regal în sală de ceremonii a luat loc la dreapta: Înaltul cler, Președ. Consiliului de Miniștri, Președinții Corpurilor legiuitoare, Miniștrii și subsecretarii de stat, Președ. Curții de Casație și Justiție, Delegația Senatului și Delegația Camerei.

La stânga: Mareșalii Presan și Averescu, precum și generalii comandanți de unități din Capitală.

Dintre parlamentarii Bănățeni au luat parte senatorul D. Sgăvêrdia, secretarul eparhial și deputații: O. Furlugeanu, A. Alexandrini și V. Sevici.

Maestrul de ceremonii al Curții anunță intrarea în sala de ceremonii a Majestății Sale Regelui Carol al II. căruia întreaga asistență i se închină reverențios. Câteva minute mai târziu același anunță pe noii Episcopi aleși, cari înaintează din direcție opusă spre Majestatea Sa având înaintea lor pe cei doi diaconi ai Patriarhiei, iar în urma lor doi protoierei.

Postându-se în fața Majestății Sale nou aleșii episcopi ascultă decretul de numire al fie-

căruia cetit de Ministrul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor d-l Dr C. Anghelescu, după care cetire Majestatea Sa Regele primind dela Mitropolii Nicolae și Pimen cărjiile episcopesci le încredințează nou aleșilor Episcopi cu cuvintele: „Iată încredințez P. S. Tale cărja pastorală ca în puterea învestiturii ce ți-am dat-o să păstorești poporul ce Ți s'a încredințat spre binele Bisericii și al Neamului“.

După această învestitură au urmat cuvântările nouilor Episcopi și răspunsul Majestății Sale Regelui publicate în Numărul trecut al „Foi Diecezane“.

Terminându-se programul Ceremoniei Majestatea Sa Regele s'a întreținut câteva clipe cu fiecare dintre cei prezenți retrăgându-se apoi cu Curtea Regală.

Prea Sfințiii Episcopi, nou învestiți sunt reconduși la Sfânta Patriarhie, cortegiul formându-se ca la venire cu deosebirea că la reîntorcere după cele două plutoane de cavalerie urmează arhidiaconii, cari poartă cărjiile P. SS. Episcopi nou învestiți.

În trăsura primă a la Daumont ia loc I. P. S. Mitropolit al Ardealului cu I. P. S. Mitropolit al Basarabiei.

În trăsura a doua regală I. P. S. Patriarh al României cu I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevii.

Urmează apoi P. S. Episcop Vasile al Caransebeșului cu d-l subsecretar de stat al Cultelor și în fine în a patra trăsură regală P. S. Episcop al Hușilor cu d-l ministru al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor Dr C. Anghelescu.

Cortegiul este închis de alte două plutoane de cavalerie, după cari urmează ceilalți miniștri, senatori și deputați.

Atât la venire, cât și la reîntorcere toate clopotele bisericilor ortodoxe au sunat.

În ușa Capelei Sfintei Patriarhii Prea Sfințiii Episcopi nou învestiți sunt primiți de către P. S. Episcop Grigorie și P. S. Arhiereu Platon, iar părintele Vichentie Pirtea din Sinersig a rostit o mică rugăciune.

După aceasta întreaga asistență intră în sala festivă a Patriarhiei unde s'a servit un dîneu. În cursul acestei gustări I. P. S. Patriarh printr'o frumoasă cuvântare arată rolul important ce-l au chiriarii prin biserică în viața neamului. I-a răspuns P. S. Sa Nifon al Hușilor. Cu acestea solemnitatea învestiturii a luat sfârșit.

RAPORTOR.

Pe Culme!...

D-lui Dr. Cornel Corneanu cu prilejul sărbătoririi sale a 50 ani de rodnică viață închinată Bisericii, Patriei și binelui obște, smerit închin aceste versuri.

Cincizeci de ani de viață, de jertfă și de luptă
Dar tot cu suflet tânăr, — mai tânăr ca'n trecut
Tu ce 'ntrupezi idealul și dragostea adâncă,
Ostaș fără pereche, — smerit, eu te salut.

Căci vrâsta ta aleasă nu-i glumă și nu-i nici vis himeric
Iar timpul se socoate în luptă îndoit
Când sufletul ți-e rază, ce luce'n întuneric
Cincizeci de ani sunt secol încununat cu mirt.

Ai stat în slujbă sfântă în vreme de tăgadă
Când frica de răspunderi cu soarta se tocmea
Dar n'ai lăsat din mână a ta tortă să cadă,
Și-ai apărat cu suflet o obște ce gemea.

Când pumnul barbariei ți-a celluit cuvântul,
Deși știai prea bine că-i lucru efemer,
În slujba țării tale, tu ai mușcat pământul;
Și-ai plâns gândind la neamul, sărman prizonier.

Ai plâns, dar nu-ți pierise din suflet mărturia
„Că Dumnezeu din ceruri ne mângăe'n nevoi“
Și ai luptat într'una, căci nu-ți lipsia țaria
Ce te-a 'ncălzit deapururi, — atunci, și apoi.

* * *

În Patria visată, te afli iar la muncă;
În țara liberată din mâna mișelească,
Ai înțeles ilustre a vremilor poruncă,
Și lupți pentru „credință și legea strămoșească“.

O vorbă mare spune; de Sus însă-i poruncă:
„Sortit e înălțării și vrednic de lumină,
Poporul care știe ca 'n dragoste deplină,
În viață să-și cinstească, pe cei aleși prin muncă“.

Acum când ești pe culme, ai dulcea mângăere
Să vezi în juru-ți, — mândru Bănatul adunat,
Să-ți vezi ilustre truda ce răsplătime cere
„Să-ți vezi bogata holdă și tot ce-ai semănat“.

*

Cincizeci de ani de jertfă, de luptă românească,
Și toluș încă tânăr; Iată al meu prinos și calda-mi
[rugăciune:

Părintele din ceruri, viața-ți inflorescă,
Și cu-alți cincizeci de ani măreț să te 'ncunune.

Căutând pe Domnul....

Dela început, de când dascălul vieții, istoria, ne poate da știri mai mult sau mai puțin precise, cu privire la cursul brăzdat de spiritul uman în decursul timpului — filosofia, numită știința științelor, în sensul că ea e chemată să reprezinte sinteza tuturor științelor, s'a considerat ca depozitară a tuturor problemelor ce au frământat cugetarea omenească.

Ce este universul și ce este omul? De unde își trag originea și care e raportul între amândouă? Macrocosm și microcosm! Iată câteva dintre aceste probleme. Începând cu Tales din Milet, apoi cu Protagoras, Plato, Aristotel, ca în timpurile din urmă să continue Descartes, Leibnitz, Locke, Kant, etc... soluționarea acestor chestiuni ce preocupau mintea omenească a variat după timp și loc. Ba de multe ori diferitele sisteme filosofice luau între ele poziții antagoniste, de unde prin neutralizare se iveau concepțiuni noi. De aci o conexare și apoi o sintetizare într'un tot armonios, într'un întreg unitar era imposibilă. Ori, una din necesitățile sufletului uman este și *tendința de sintetizare*.

Sfintei Scripturi, învățăturilor Mântuitorului — creștinismului, îi revine meritul de a satisface această dorință arzătoare dinlăuntrul omului. El desleagă principial, problema creării, a originii omului, a rostului nostru, a raportului dintre materie și spirit, corp și suflet, etc... înche-gându-le într'un tot unitar.

Cea dintâi problemă speculativă și cea mai grea care a obsedat mintea omului, a fost cauza primară a existenței, cauza creării, cauza cauzelor, cauza eternă, — Divinitatea. Și soluționarea ei definitivă, a rămas pe seama adevărului Sfintei Scripturi — soluționare ce de asemenea, corespunde unei dorinți arzătoare a naturii omenești. Este *tendința* creaturii spre creator, a făpturii spre cauza existenței sale, spre Dumnezeu — *tendința sădită în om*, „coroana creațiunii“ dela *facerea lumii*.

„Să facem pe om după chipul și asemănarea noastră...“ și „a făcut Dumnezeu pe om după chipul său, bărbat și femeie...“¹⁾ Epresiunile „chip“ și „asemănare“ deși alternativ întrebuințate în Sfânta Scriptură, se deosebesc.²⁾ Chipul este partea spirituală din om *minte și voință liberă*, întrucât înclină sau tind spre Dumnezeu.³⁾ În acest sens întrucât aceste facultăți năzuiesc spre Domnul, chipul lui Dumnezeu se păstrează și în omul căzut și „în el a rămas urme din

1) Gen. 1, 26—27.

2) Dr. Iosif Olariu Dogmatica ed. 1907 pg. 295.

3) H. Andruș Dogmatica trad. rom. pg. 150.

dorința după Dumnezeu și din înclinația spre bine,⁴⁾ adevăr mărturisit și de Tertulian când zice, „*anima est naturaliter christiana*“, sau de Rousseau când în Emile ne spune, că „*omul este bun dela natură*“.

Asemănarea este perfecționarea acestor facultăți — minte și voință liberă — în virtute și sfințenie,⁵⁾ deci scopul spre care tinde, desăvârșindu-ne în virtute, în viața morală și religioasă, cum zice I. Damaschin „după puțință“.⁶⁾ În acest sens a făcut Fericitul Augustin în confesiunile sale (I.) neuitata mărturisire „*Fecisti nos ad Te, Domine, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te*“. Raportul dintre chip și asemănare îl formulează filosofic Sf. Vasile cel Mare, zicând că chipul este asemănarea din potență iar asemănarea este chipul în actualizare.⁷⁾

Manifestarea acestei tendințe sau năzuinți a omului către Dumnezeu a fost influențată în mare parte de diferite momente însemnate prin care a trecut omenirea, de diferite curente culturale ce a stăpânit societatea etc. de aci și gradul de religiozitate al timpului. Acest fapt și influența unor curente materialiste a făcut pe mulți să susțină, mai ales în urma războiului mondial, că creștinismul cu scurgerea timpului își va pierde din însemnătatea pe care a avut-o în trecut. Dar iată că realitățile desmint aceste credințe deșarte. Din cauza reperișionilor materiale și morale, tot ale acestui război, lumea se îndreaptă din nou spre biserică ca să-și adape sufletul înseiat după Iisus.

Interesul pentru cele religioase ni-l evidențiază de altfel și sectele. Insaș existența sectarilor denotă că interesul pentru cele religioase există dar trebuie să-l știm stimula, prin și canaliza spre calea cea dreaptă a adevărului evanghelic.

De aceste date ale psihologiei religioase și-au dat bine seama cei ce au luat inițiativa și conduc „Oastea Domnului“ în Sibiu, apoi în București, asociația patriarhului Miron, societatea pentru vestirea Evangheliei, etc....

Acum vre-o șase săptămâni, s'a înființat și în Caransebeș oastea Domnului. În Dumineci și sărbători după ameazi ostașii se adună în sala consiliului parohial executând diferite programe religioase, sub conducerea părintelui Petru Bancea. Miercurea și Vinerea din postul mare seara la ora 7 se adună în sfânta biserică și se oficiază Pavecernița mare, urmată de explicarea vre-unui psalm, cele cantorale îndeplinindu-le toți ostașii. Spre uimirea tuturor, biserică e

arhiplină! Iată că frumoasele slujbe dumnezești, rânduite pe timpul postului sfintei Învieri, ce Pavecernița mare, dată aproape cu totul uitării, încep să fie săvârșite din nou.

De câte ori deschizând câte un Ceaslov de Sibiu sau București, și răsfoind prin el, nu ne-am întrebat, oare ce înțeles vor fi având și pavecernițele de rânduiala lor se mai tipărește în Ceaslov. Ba unii conduși de un spirit utilitarist sau nepricepător — ignorând datele psihologiei religioase (utilitarism, indiferentism religios, materialism, ateism, sunt înrudite), — au și omis din manualele de Tipic mai noi cari cuprind slujbele religioase din postul mare, această prea frumoasă slujbă a Pavecerniței.

Lumea desgustată de promisiunile diferitelor categorii sociale se îndreaptă din nou spre biserică. În orașul nostru cel ce s'a ostenit cu înființarea și conducerea oastei Domnului este pr. Petru Bancea, pentru care osteneala în viața Domnului merită îndoită cinste. Astfel a canalizat spre biserică multe suflete cari poate nici nu și-au dat seama de inima lor, caută pe Domnul... Cântarea ce se cântă la Vecernia unui sfânt cu polileu zice: „iară cei ce caută spre Domnul, nu se vor lipsi de tot binele“.

AIASI.

La început de primăvară.

„Celace voește să vină după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze“ (Marcu 8, 34). Iată, un îndemn, o poruncă, dată de Mântuitorul când se afla în Cezareea lui Filip, celor cari doreau să-l urmeze. Celce voește, să vină după mine, să se descătușeze de lanțurile patimelor, să învingă firea înclinată păcatului, să poarte crucea suferințelor, simbolul mântuirii și să-mi urmeze pe drumul greu, stropit cu lacrimi și sânge. O, cât de frumos știau să urmeze acestei porunci, martirii legii lui Christos. Când flarele hămesite de foame din arenele romane se aruncau asupra lor, când focul se aprindea sub picioarele lor, ochii lor priveau cu farmec, zările senine ale altei lumi. Nu foloseau nici o armă de apărare, decât credința în convețuirea apropiată cu Mântuitorul. Lumea exterioară se risipea sub viziunea în care se reflecta potirul iubirii, abnegația supremă, crucea de pe Golgota. Nici o umbră de îndoială nu se pogora în sufletul lor să le șoptească satanic: întoarce-te la viața pământească. Aurora vecinică le zâmbia pe frunte. Toată gama plăcerilor legate de vremelnicia lumii se dizolva în armoniile ce numai ei le

4) Ibidem.

5) Dr Iosif Olariu o. c. pg. 296.

6) H. Andrușos o. c. pg. 154.

7) Despre fac. om. și după H. Andrușos o. c. pg. 156.

auziau. Nimic nu înțelegeau, din delirul ce-l sorbiau, cu nesațul unui muribund, ultimul strop de viață, păgânii, cărora pasiunile cele mai feioce, le mai prelungiau agonia.

S'au topit pe geana clipeilor, mulți ani, decând martirajul pentru legea lui Christos, era cea mai înaltă virtute. Sub bisericuța vremilor, prin multe vicisitudini, a trecut omenirea. Ea îmbătrânește și renaște ca Fönixul din propria-i cenușă. Dacă sub imperiul pasiunii, lumii care s'a botezat „nouă“ nu se mai pot aștepta jertfe, aidoma celei de pe Golgota, se poate pretinde totuși să aibe fiecare conștiința menirii sale, a datoriei față de sine și față de semenii. Să jertfească fiecare, cât de puțin, din bunul și timpul său pentru cei din juru-i. Un sfat, o îndrumare, un cuvânt de mângăere, un suris de bunătate, predate la timp, sunt o comoară pentru cel ce primește.

Iată, de ce azi, se cuvin laude și aceluia cari măcar cât le pretinde datoria, fac.

Pentru aceste considerente, nu se poate trece cu tăcere, activitatea corului „Catedral“ din Caransebeș.

Integrat în angrenajul vieții social-culturale, de când este sub conducerea zeloasă a d-lui prof. Constantin Vladu, acest nucleu de propagandă culturală, n'a căutat timp și oboseală, sprijinind orice manifestare culturală, colindând satele, îmbărbătând preoții din parohii, mângăind poporul, înălțându-l sufletește, pe aripile suave ale melodiilor.

Și anul acesta, cu primele svonuri de primăvară, Duminecă, 11 I. c. Corul Catedral și-a început activitatea.

Când aurora dimineții, tremura ca o lacrimă la chenarele cenușii ale orizontului, când soarele anina cununii de argint pe creste de munți, ca un convoi de pelerini, pe câmpul desprimăvărat, coriste și coriști se îndreaptă spre satele Dalei și Zervești, pierdute în faldurile dealurilor, la poalele Muntelui-mic. Învățătorii în mijlocul elevilor, preotul în mijlocul poporului, așteaptă corul dela Caransebeș. Sfânta Liturgie se oficiază în Dalei și predică d-l prof. protodiacon Ioan David, iar Vecernia în Zervești și predică d-l G. Dalea absolvent de teologie.

După celebrarea sfinte Liturgii, un bătrân din Dalei mi-a spus: „Mi se pare că astăzi sunt chiar paștile, numai că nu văd ouă roșii. Par'că nu mai trăești pe pământ când auzi cântece așa de frumoase. Câte lucruri frumoase puteți face dumneavoastră, domnii“.

Marcu Bănescu

Predică*).

„Deșertăciunea deșertăciunilor — a zis Eclesiastul — deșertăciunea deșertăciunilor și toate sunt deșertăciune“.

Mult intristată familie,

Jalnici ascultători!

Un dureros sentiment al datoriei de preot, de creștin și de prieten mă îndeamnă nu numai să particip la jalea nespūsă a unei familii coplesită de un doliu adânc, ci să-mi ridic glasul în numele bisericii lui Christos, singura consolatoare în clipele aceste grele, și să alin suferințele sfâșietoare ale unei mame, unui tată, ale unui soț și unor frați iubitori. Numeros și distins este cercul prietenilor, nenumărată mulțimea cunoscuților și a consătenilor cari au alergat aici ca să împărtășească o sfântă durere și să dea o mișcătoare expresie doliului comun petrecând la groapă o ființă iubită pe care o prematură și crudă moarte a răpit-o simpatiei noastre a tuturor. Cui i-ar fi trecut măcar prin gând, acum câțiva ani când ne bucuram împreună de ospitalitatea caldă și primitoare a tinerii căsnicii că tocmai în felul acesta va trebui să răsplătim peste puțin timp, clipele de inimoasă veselie petrecute aici la hramul bisericii, în a cărei curte o criptă se deschide azi, ca să primească în sânul său spre somnul de vecinătă odihnă pe stăpâna care surădea nădejzii unei vieți fericeite? Cine ar fi crezut că vocea mea atât de veselă atunci se va întrista atât de curând cu prilejul unei slujbe de jalnic prohod? O deșertăciune, o nimicnicie a întocmirilor noastre omenești, cât de înșelătoare e nădejdea noastră în cele pământene, cât de orbi suntem noi nuntorii în fața tainicului viitor! A presimțit harnica și tânăra gospodină acum câțiva ani despărțirea aceasta fără veste la înfricoșata atingere a morții?

Dar noi care am văzut-o nu de mult tresăltând de bucurie privind hora satului îmbrăcat în straie de sărbătoare, putut-am prevedea, întrezări măcar acest desnodământ dureros?

Înconjurată de iubirea tuturor, adorată de vrednicul ei soț cu care se potrivea ca o surioară, zâmbea prietenește la toți nici o umbră pe fruntea-i senină nu prevestea atunci pompa aceasta funebră, coroanele acestea de adio, marea aceasta de lacrimi! Stâlpul nădejzii s'a frânt în două, în cea mai suavă înflorire a tinereții dispăre dintre noi, o fiică, o soție, o soră, o prietenă demnă de alte sărbătoriri în viață, de un alt triumf decât acest înspăimântător prohod al morții!

Deșertăciune a deșertăciunilor, mi-ai răspunde dacă valul simțemintelor nu v'ar îneca pieptul, nu v'ar încețea glasul. Căci numai cugetul acesta poate să alunge turburarea ce-mi tălăzuește în suflet, când împărtășesc că voi o îndreptățită durere, numai în el aflu sprijin și mângăere în greaua sarcină ce am luat-o asupra-mi atunci când m'am hotărât să picur în sufletele voastre rănite unt de lemn din minunatul izvor de vindecare al Scripturii.

Nu a trebuit să frunzăresc mult în cartea vecinicii ca să găsesc cuvinte potrivite pentru durerea voastră. Atât de omenească e adevărul pe care-l cuprind. Ori unde deplângem pe deoparte toate durerile omenești de pe

* Rostită de protodiaconul prof. Ioan David I: înmormântarea tinerei Anica Ungurean născ. Cornean, în Zăguzeni, la 2 Martie 1934.

pământ iar pe dealtă parte arătăm într-o singură moarte toată nimicnicia străduințelor noastre pământene.

Așa este, căci după cele ce am încercat sănătatea nu e decât un nume, viața nu-i decât un vis, frumuseța și plăcerile nu sunt decât niște petreceri pline de primejdii, totul e vanitatea în noi, afară de mărturisirea înaintea lui Dumnezeu a deșertăciunii noastre omenești și judecata ce ne-o facem, că nimic, absolut nimic pe acest pământ nu are un preț etern.

Dar să nu ne amăgim cumva privind numai latura searbădă a acestei înțelepciuni atot cuprinzătoare. Căci dacă totul e nimica și trecător în viața lutului sfințit de scânteia divină a sufletului nemuritor, aceasta e de nemărginit preț pentru noi și pentru Dumnezeu care l-a creat, l-a lămurit prin toate suferințele vieții pământestii, l-a mântuit și l-a ridicat la sine prin patimile, prin moartea, prin învierea și înălțarea la cer a fiului său, Mântuitorul nostru. Deci totul privește numai rosturile noastre în lumea trecătoare care începe cu nașterea și se încheie cu moartea. Să nu nesocotim deci podoaba vecinică a firii noastre duble, să nu cădem în rătăcirea celor fără Dumnezeu, cari nevrând să cunoască o altă viață după mormânt, să împotmolesc în nămolul patimilor ucigătoare de suflet!

Căci Ecclesiastul după ce ne învață că prin „totul“ de pe pământ nu se înțelege alta decât: puterea, bogăția, plăcerile, înțelepciunea lumească, încheie prin cuvintele: „Să te temi de Dumnezeu și să păzești poruncile lui căci *aceasta* este omul“. Prin urmare totul e deșertăciune în noi ceea ce avem de dat lumii acesteia și dimpotrivă totul este foarte însemnat ceea ce datorim lumii vecinic.

Încăodată totul e deșertăciune în om dacă privim cursul vieții sale muritoare, dar totul e prețios, totul e însemnat dacă considerăm sfârșitul unde ajunge omu și socoteala cea din urmă.

Vrednică defunctă e martoră grăitoare prin însăși viața ei sfințită de cer la intrarea în lume prin apa botezului și în scurtul dar evlaviosul său traiu pământesc în care a purtat cu resemnare și eroism crucea grea a suferințelor lui Christos. Mântuitorul a călăuzit-o cu blândețea lui pe cărările spinoase, trupul și sângele său a fost viaticul, merindea care-a întărit-o să primească fără cârtire martiriul ce i-a fost hărăzit. Din frageda-i copilărie a adunat cu sârg ca o albină nectarul cunoștințelor divine, la altarul bisericii acesteia a învățat să adore dumnezeirea, să nădăjduiască cu tărie în învierea obștească a morților la a doua venire, să iubească pe aproapele său cu creștinească lăpădare de sine. Aici s'au înfrățit inima ca și cugetul ei cu eternitatea. Fire blândă și-a trăit fetia ca un geniu ocrotitor al satului natal, n'a fost un nenorocit pe care să nu-l mângăe, un sărac pe care să nu-l ajute, un copil căruia să nu-i zâmbească. Dela boer și până la lucrătorul cu ziua toți au venit aicea ca să-i dea cinstea supremă. Prin râvna sa neobosită de școlărie cuminte a făcut frumoase progrese în studii spre mândria numeroasei familii de învățător care a ocrotit-o ca pe unicul său odor. Ambiția tatălui de a o vedea învățătoare a fost satisfăcută pe deplin de strălucitele studii pe care le-a făcut în cele mai bune institute ale țării noastre.

Dar o firească aplicare spre îndeletnicirile căsnice n'a lăsat-o să îmbrățișeze pentru un timp mai îndelungat spinosul apostolat al dascăliei. Între pereții casei părintești a îndrăgit prea mult poezia interiorului căci ca o iubitoare soră ce eră ea se îngrijea ca o bună mamă de frățiorii ei, în cercul familiei a însușit

virtuțile unei bune gospodine și a învățat sa fie păstrătoarea scumpelor tradiții moștenite din strămoși. Pe monumentele superbe ale Romanilor chiar după numele unei mărite împărătoase strălucea cu litere de aur termenii de laudă la adresa virtuților casnice. „Lanifica“ bună torcătoare de lână eră un elogiu care cinstea menirea celei mai superbe matrone. Astfel a fost și defuncta în toată viața ei mâna dreaptă a mamei, zâna ocrotitoare a soțului fericit că posedă comoara cea mai scumpă, gospodăria ce mai îngrijită, sufletul cel mai iubitor de femeie. Și-a împodobit casa cu gust și cu gingășie de țî eră mai mare bucuria, parcă te-ai fi simțit într-o prea frumoasă grădină. Ce frumoasă, ce patriarhală viață s'a dus între zidurile ei de unde nu lipsea nici icoana sfântă a Maicei ocrotitoare nici candela cu tainicile ei pâlpâiri de lumină.

O moarte! Te îndepărtași o clipă de gândul nostru buimăcit. Te îndurași și Tu și ne-ai lăsat să înșălăm durerea noastră prin învierea bucuriilor trecute!

Înșălătoare iluzie, ce ne-ai întins pentru puțin timp numai paharul uitării ca să ne arunci din nou în brațele desnădejdi!

Să nu fie! Ci mai vârtos să considerăm împreună iubitorilor simbul veșnic al acestei vieți care s'a stins numai pentru noi pământeni, pentru ochii lutului nostru și nu pentru rosturile eterne ale celor nevăzute. Să nu credem cumva că pentru bucurie ni-s'a dăruit această viață, pentru plăcerile trecătoare ale simțului, și să ne mângăiem din suflet că scumpa adormită'n Domnul a privit-o un calvar, ca o pregătire pentru cele eterne. Și ce bogată comoară și-a câștigat în cer pentru că a înțeles așa și înțelegând a trăit ca fecioara înțeleaptă din Biblie. A părăsit cu părere de rău viața numai pentru că știa că prin trecerea ei va răni pe mulți. Decăteori nu a șoptit însă în spasmul durerii „Ostenit-am“, ați deslușit voi atunci dorul fierbinte de a scăpa de cătușele grele ale pământului; sufletul ei însetat după cer a cuprins mai bine decât noi cari stăm în jurul sicriului acesta deșertăciunea bunurilor trecătoare.

Să nu prețuim deci ceia ce a părăsit ea cu mai puțină părere de rău ci să prețuim mai vârtos ceea ce îmbrățîșat cu atâta ardoare când sufletul i-s'a descătușat de orice simțământ pământesc și a zărit înșfârșit zorile zilei eterne.

Iată că mângăerea ei e și mângăerea noastră!

Cu toții murim — zice femeia înțeleaptă din cartea doua a Regilor, fără întrerupere ne grăbim spre groapă, ne asemuim apelor ce se pierd fără reîntoarcere. Suntem ca râurile curgătoare. La început un mic izvor, fiecare apoi un râu cu valuri ce se împing fără conținere spre adâncimile tenebroase ale Oceanului care ne înghite amestecându-ne la olaltă în oarba lui genune.

Geniul blând al morții a scăpat un suflet creștinesc de tot amarul, de toată durerea pământescă! Ce sunt bunurile fugare ale vieții pe lângă acestea? Poarta care i-s'a deschis o duce într-o lume binecuvântată, unde nu e durere, nici scârbă, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit. Pe părinți, pe soț, pe frați și pe rudeni, pe noi toți ne lasă în această vale a lacrimilor, cu o singură mângăere ce ne-o vestește crucea de pe mormânt, că mai e o lume dincolo de groapă, pe care ne-a hărăzit-o cel răstignit, stăpânul nostru și al vieții.

Jalnicii ascultători! Mult întristați părinți! Tată neconsolat în cele pământestii și care totuși Te-ai mângăiat în Cristos Domnul, dascăle care a-i sădit cuvintele consolării în inimile atâtor generații plâpânde,

care ai învățat pentru întâiașdată pe mlădița Ta adorată în Domnul să rostească crezul dar nu numai atât ci să și iubească și să nădăjduiască în Domnul, preamilosivul nostru Paraclit, bunul nostru Doctor să-Ți aline durerea, să-Ți vindece rana sângerândă și să șteargă de pe obrajii tăi brăzdați, îmbătrâniți în muncă cinstită lacrimile durerii paterne.

Indurerată mamă, inimă străpunsă de săgeata sălbatică a cosașului nemilos, mângăie-te în suferința Ta nespusă cu speranța că nimic nu e pierdut, totul e de câștigat la întâlnirea cea fără despărțire, mai e o supremă răsplată pentru nopțile Tale nedormite, pentru tot amarul și truda creșterii de prunci, pe cari i-ai primit nu ca o sarcină inoportună ci ca adevărată binecuvântare pogorâtă din cer.

Celce a înviat din morți pe unica odraslă a mamei desnădăjduite va zice și fiicei tale: Talitha kumi. (Fetița scoală!) „Nu Te teme ci crede“.

Suflete de frate scufundate în doliu, zdrobite de neînțeleasa taină a lui Thanatos, care v'a răpit unica soră, pe Nausicaa gingașă a vrăstei voastre de joacă, cerul să Vă ușureze cu îndurarea sa aleanul iar pe urma lacrimilor ce le vărsați pe acest proaspăt mormânt, să răsară pământul mană din belșug, florile eternei aduceri aminte.

Soț înfrânt de veghe și de durere, moartea Ți-a smuls cu cruzime jumătatea scumpă a vieții, nu privi cu înmărmurire stălpul văruit al casei Tale pământești căci Dumnezeu Ți-a dat aureola unei nobile suferințe ce lămurește toată zgura lutului și Te înalță până la culmile senine ale veșniciei. Nu uita că după învățătura creștină sunt fericiți cei ce plâng căci aceia se vor mângăia. Lumina lui Cristos cu blândețe ei raze să-Ți fie călăuză consolatoare în zbuciumul greu al vieții, iar adormita întru Domnul îngerul păzitor deacum înainte.

Indoliată adunare, rudeni și cunoscuți, tovarășe de bucurie și de jale și Tu obște creștină dreptmăritoare, cari V-ați adunat aici ca să sădiți o floare în ogorul sfânt al țintirimului, în ogorul învierii cea de obște, repetați cu mine cuvintele de nădejde și de mângăiere ale crezului nostru strămoșesc, cu acest prilej de jalnică despărțire: Aștept învierea morților și viața veșnică ce va să fie Amin.

„Fondul preoțesc de ajutorare“.

În fond elaboratul meu din 1926 prevedea aceleași norme de înființare, organizare și funcționare, pe cari le cuprind Regulamentele tip menționate. Prevederile mele au fost mai eficace, căci eu am subliniat în proiectul meu două principii etice: a) *umanitatea*, b) *echitatea*.

Umanitatea ne impune, ca fără considerente să dovedim pe samariteanul milostiv, totdeauna gata să-și ofere ajutorul său posibil, să ne sprijinim în toate acțiunile noastre, să ne ajutăm reciproc în toate împrejurările.

Pe cel avizat la ajutor nu-l vom întreba nici odată: cine este, ce este, ce etate reprezintă sau pentru care cauză solicită ajutorul; de ce a ajuns avizat? Știind pe cineva în necaz și la nevoie, datorință avem a-l ajuta, chiar nimica așteptând, iar ajutorul oferit să fie cel oportun și posibil!

Echitatea invocă să fim cu cumpăt în distribuirea ajutorului. Nu se poate admite ca azi să l înfruptez pe unul avizat, în paguba celui care îmi va cere mâne

ajutor; va trebui să fiu cu cruțare la împărțirea ofrandei mele, ca să se ajungă și pentru cel din urmă ca și pentru cel dintâi!

Iată cum am combinat eu ajutorul, pe care să-l servească fondul de ajutorare, care preocupă preoțimea.

Eu consider, că între împrejurările actuale date, fiecare preot este astăzi, mai mult ca ori când, în situația prețară, să fie avizat la un ajutor momentan, pentru cazul neprevăzut al morții sale. Acest ajutor nu se poate obține, decât numai prin conlucrarea desinteresată a tagmei, prin cooperare rațională.

În necesitățile sufletesti e sublimă sentința „cere și ți se va da“. În cele materiale trebuie să ne însuflețim însă pentru altă sentință, „economisește și vei avea“.

Noi preoțimea de azi nu mai avem rostul să cerem, să ne mai umilim, căci ajuns-am la limita umilirii! Noi trebuie ca prin noi înșine să ne eluțăm desideratele noastre, să ne realizăm prin economisiri, ceea ce ne este absolut necesar, un ajutor reciproc și momentan, care să ne fie disponibil, când îl vom solicita. Acest ajutor îl vom putea pune în serviciul nostru, numai și numai din jertfele noastre proprii. Toți vom contribui, ca fiește carele în parte să poată și beneficia.

Preoțimea a știut și în trecut să depună economisirile sale în serviciul neamului și al românismului; citadelele românismului nostru de odinioară — băncile românești — au fost doar în mare parte înființate de preoți. Pe atunci am fost supra altruști, am jertfit totul pentru alții, nimic pentru noi! Acum ni se impune ca să ne grijim de noi înșine, de viitorul nostru și al urmașilor noștri, cari și ei vor să vegheze asupra destinului neamului și ale Bisericii noastre străbune.

Noi va trebui ca din taxe și cotizațiuni să ne augmentăm fondul de ajutorare reciprocă al preoțimei, *exclusiv al preoțimei*.

Cari să fie taxele și cotizațiile la cari ne vom obliga fără risic!

Eu le consider ca posibile și admisibile, fără doar sau poate, următoarele: 1. Taxa fundamentală de fondare, de fiecare preot odată pentru totdeauna, să fie 200 Lei. Din aceasta se va augmenta fondul general inalienabil. Acest fond se va spori an de an cu taxele dela membrii, cari vor urma în locul celor eșiți prin deces. Fondul general se va augmenta și din o reținere de 5000 Lei din prima de ajutor, dela fiecare caz de deces, obvenit, care va fi decontată din excedentul creat în acest scop. 2. Cota lunară va fi 100 Lei, anual deci 1200 Lei, din care se va servi prima de ajutor momentan la caz de moarte. 3. Cota suplimentară de 60 Lei anual, din care se vor prevedea speșele de fondare, organizare și administrare, precum și înzestrarea cu cele absolut necesare: registre, imprimate, mobilier.

Totalul suspuselor taxe și cote va fi: $200 + 1200 + 60 = 1460$ Lei pentru anul prim, de aci înainte suprimându-se taxa de fondare de 200 Lei, fiecare preot va contribui lunar cu $100 + 5$ Lei deci anual 1260 Lei.

Având în vedere, că în eparhie vom avea 400—410 părtași pe cari îi consider obligați să participe — bine înțeles în interesul lor propriu, — se vor realiza anual următoarele resurse de augmentare și fondare:

Voi lua ca bază numărul rotund de 400 participanți, deci: 400×200 vom obține pe seama fondului general în anul I. 80.000 Lei; 400×1200 ne pune la dispoziție suma destinată ca primă de ajutor 48.000 Lei; 400×60 ne asigură suma pentru fondul de organizare etc. 24.000 Lei; în anul prim vom realiza suma de

584.000 Lei. Lunar se va încasa: $584.000 : 12 = 48.670$ Lei. Aceasta sumă se va încasa din retribuțiunile dela stat ale preoției, reținându-se fiecărui preot în anul prim lunar 122 Lei, iar în anii următori 105 Lei.

Sumele destinate fondurilor se vor conta și administra conform mențiunii lor, iar suma legată drept primă de ajutor, rămână disponibilă pentru scopul designat, aceasta rămând constantă la 480.000 Lei anual.

Care va fi prima de ajutor echitabilă și momentană la caz de moarte? În baza datelor statistice maximul cazurilor de deces în cursul unui an se poate stabili la zece cazuri; părerea mea este că prima de ajutor echitabilă să fie pentru anul prim 22.000 Lei. Având în prevederile bugetare suma destinată ca primă de ajutor 480.000 din care servindu-se în anul prim 220.000 Lei, dobândim un excedent bugetar de 260.000. Din acest excedent va reveni fondului general după fiecare caz de deces $5000 \times 10 = 50.000$ Lei anual; se va crea fondul de penziune al preoției, distribuindu-se dela fiecare caz de deces $5000 \times 10 = 50.000$ Lei anual, va rămâne un excedent de 160.000 Lei anual. Această sumă va orna fondul de rezervă.

Începând cu anul al doilea și de aici înainte până la 30 ani prima de ajutor va spori cu 1200 Lei la fiecare caz, deci anual cu 12.000 Lei.

Acest spor la prima de ajutor va scădea excedentul bugetar, respective fondul de rezervă, în același raport, an de an, până în al 15-lea an de gestiune, când prima de ajutor va fi egalizată cu cota contribuită în scopul ajutorului. Din anul al 15-lea prima de ajutor se va întregi din fondul de rezervă, format din excedentul bugetar.

(Urmează)

Pr. Cornel Panciovan.

Se atrage atențiunea On. preoțimi, că pe chitanțele de impozite, ce se trimit la Cassa diecezană, trebuie să se specifice că s'au achitat impozitele pe anul 1933/34.

Ș T I R I

Consistor plenar. Luni în 12 Martie a. c. s'a ținut ședința secțiunilor unite a Consiliului eparhial (consistor plenar) luându-se în dezbateri chestiuni curente, precum și măsurile de pregătire în vederea instalării noului nostru episcop, P. S. Dr Vasile Lăzărescu.

Pentru monumentul funerar „Dr Iosif Iuliu Olariu“ au mai intrat următoarele sume:

Preot Aureliu Maghețiu Toage	200	Lei
Comuna bis. ort. rom. Feneș	200	„
Biserica ort. rom. Ghilad	150	„
Ppresb. Sebastian Olariu Făget	100	„
Preot Serafin Băian Margina	100	„
„ Ioan Munteanu Făget	100	„
„ Ioan Daicoviciu Prisaca	100	„
„ Nicolae Chicomban Ghilad	100	„
„ Dimitrie Țieran Ghilad	100	„

Biserica ort. rom. Cadar	100	Lei
Biserica ort. rom. din Toager	100	„
Inv. dir. Ioan Surlaș lam.	100	„
Căpitan Mihail Gurgu Caransebeș	100	„
Traian Paica primar Feneș	100	„
Iosif Ostoia Feneș	100	„
Ianăș Ponoranu Feneș	100	„
Inv. Petru Șandru Feneș	60	„
Preot Tovie Perianu Cadar	50	„
„ Ioan Bucovanu Selbăgel	50	„
„ Cornel Fărăș Bujor	50	„
Comuna bisericească Bujor	50	„
„ „ Selbăgel	50	„

Total: 2160 Lei

Suma anterioară: 53.905 Lei

Total până de prezent: 56.065 Lei

În Dumineca III-a din Post, a Crucii a predicat, în cadrul conferințelor Societății Femeilor din oraș, păr. diacon prof. de teologie Zeno Munteanu. În legătură cu *Dumineca crucii*. Sf. Sa a dezvoltat următorul text din Sf Scriptură: *Nu am judecat, a ști ceva întru voi, fără numai pe Iisus Christos, și pe acesta răstignit* (I Corint. 2, 2).

Un rezumat al acestei interesante conferințe, vom publica în Nrul viitor.

Preot însuflețit este păr. Aurel Maghețiu din Toager. Trimițându-și obolul său pentru fondul Olariu, iată ce scrie: „sunt dispus și învoit ca timp de 4 luni încă, adevă pe lunile Martie, Aprilie, Mai și Iunie să se rețină încă câte 200 Lei lunar din retribuțiunea mea pentru amintitul fond“.

Pentru muzeul eparhial a donat harnicul preot Nicolaie Valeanu din Cornea zece monede vechi de aramă și două de argint.

Apune bănațenismul? Intr'unul din ziarele din capitală se vorbește de intrarea Dlui Sever Bocu, fondatorul ziarului Vestul -- în comitetul executiv al partidului național-țărănist, înlocuindu-se în fruntea organizației din Timiș-Torontal cu Dl Dr Vaida. Pe cât de nesuprinzătoare apare avansarea fruntașului bănațean, pe atât ar apare tristă și dureroasă înlocuirea lui cu un ardelean, oricine ar fi acela.

† **Aurel Popoviciu** bătrânul preot din Rudna a adormit în Domnul la 3 Martie a. c.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

† **Nicolae Gherga** preot în Fărășești a trecut la vecinicie în 8 Martie a. c.

Dumnezeu să-l ierte.

Obiecte bisericești

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la Librăria Diecezană.